Πέμπτη, 24 Οκτωβρίου 2019

P9_TA(2019)0042

Κατάσταση των ΛΟΑΔΜ ατόμων στην Ουγκάντα

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 2019σχετικά με την κατάσταση των ΛΟΑΔΜ ατόμων στην Ουγκάντα (2019/2879(RSP))

(2021/C 202/10)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

— έχοντας υπόψη τα προηγούμενα ψηφίσματά του σχετικά με την Ουγκάντα,

— έχοντας υπόψη τα προηγούμενα ψηφίσματά του σχετικά με τις διακρίσεις λόγω γενετήσιου προσανατολισμού, και ιδίως το ψήφισμα της 4ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τον χάρτη πορείας της ΕΕ κατά της ομοφοβίας και των διακρίσεων λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού και ταυτότητας φύλου ([1]) και της 14ης Φεβρουαρίου 2019 για το μέλλον του καταλόγου δράσεων για τα άτομα ΛΟΑΔΜ (2019-2024) ([2]),

— έχοντας υπόψη την κοινή δήλωση της Ύπατης Εκπροσώπου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας και του Γενικού Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης, της 9ης Οκτωβρίου 2019, όσον αφορά την Ευρωπαϊκή και Παγκόσμια ημέρα κατά της θανατικής ποινής,

— έχοντας υπόψη τη δήλωση της Ύπατης Εκπροσώπου, κας Frederica Mogherini, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης επ' ευκαιρία της Διεθνούς Ημέρας κατά της Ομοφοβίας, της Τρανσφοβίας και της Αμφιφοβίας, στις 17 Μαΐου 2019,

— έχοντας υπόψη την ετήσια έκθεση της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία στον κόσμο το 2018 -Ουγκάντα, η οποία εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 13 Μαΐου 2019,

— έχοντας υπόψη τα άρθρα 2, 3 παράγραφος 5, 21, 24, 29 και 31 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα άρθρα 10 και 215 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που υποχρεώνουν την ΕΕ και τα κράτη μέλη της, στο πλαίσιο των σχέσεών τους με τον ευρύτερο κόσμο, να μεριμνούν για την προάσπιση και προαγωγή των οικουμενικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων και για την προστασία των ατόμων, και να λαμβάνουν περιοριστικά μέτρα σε περιπτώσεις σοβαρών παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων,

— έχοντας υπόψη τις διεθνείς υποχρεώσεις σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που περιλαμβάνονται Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και τις Θεμελιώδεις Ελευθερίες,

— έχοντας υπόψη τη δέσμη εργαλείων του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης «Δέσμη εργαλείων για την προαγωγή και προστασία της άσκησης όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από λεσβίες, ομοφυλόφιλους, αμφιφυλόφιλους και διεμφυλικούς» (τη δέσμη εργαλείων ΛΟΑΔΜ),

— έχοντας υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για την προαγωγή και την προστασία της απόλαυσης όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από τα πρόσωπα ΛΟΑΔΜ,

— έχοντας υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ σχετικά με τη θανατική ποινή, τα βασανιστήρια και άλλα είδη απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, και σχετικά με τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων,

— έχοντας υπόψη την πλέον πρόσφατη καθολική περιοδική εξέταση του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών για την Ουγκάντα,

— έχοντας υπόψη τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως δε το άρθρο 21 αυτού, το οποίο απαγορεύει τις διακρίσεις με βάση τον γενετήσιο προσανατολισμό,

— έχοντας υπόψη το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά δικαιώματα, του 1966 (ICCPR), στο οποίο η Ουγκάντα αποτελεί συμβαλλόμενο μέρος από το 1995,

([1]) ΕΕ C 93 της 24.3.2017, σ. 21.
([2]) Κείμενα που εγκρίθηκαν, P8_TA(2019)0129.

— έχοντας υπόψη τη διακομματική επιστολή που υπέγραψαν 70 βουλευτές του ΕΚ, στις 15 Οκτωβρίου 2019, σχετικά με τη δίωξη της κοινότητας ΛΟΑΔΜ στην Ουγκάντα,

— έχοντας υπόψη το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 13ης Μαρτίου 2014, σχετικά με την έναρξη διαβουλεύσεων για να ανασταλεί η συμμετοχή της Ουγκάντα και της Νιγηρίας στη συμφωνία του Κοτονού λόγω της πρόσφατης νομοθεσίας που ποινικοποιεί περαιτέρω την ομοφυλοφιλία ([3]),

— έχοντας υπόψη τη συμφωνία εταιρικής σχέσης ΑΚΕ-ΕΕ (Συμφωνία του Κοτονού), και ειδικότερα το άρθρο 8 παράγραφος 4 σχετικά με την απαγόρευση των διακρίσεων,

— έχοντας υπόψη τις Αρχές της Yogyakarta («Αρχές και κρατικές υποχρεώσεις για την εφαρμογή του διεθνούς δικαίου για τα ανθρώπινα δικαιώματα σε σχέση με τον σεξουαλικό προσανατολισμό, την ταυτότητα φύλου, την έκφραση φύλου και τα χαρακτηριστικά φύλου») που εγκρίθηκε τον Νοέμβριο του 2006 και τις 10 συμπληρωματικές αρχές («συν 10») που εγκρίθηκαν στις 10 Νοεμβρίου 2017,

— έχοντας υπόψη το Σύνταγμα της Δημοκρατίας της Ουγκάντας,

— έχοντας υπόψη το άρθρο 144 παράγραφος 5 και το άρθρο 132 παράγραφος 4 του Κανονισμού του,

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι, κατά τις τελευταίες εβδομάδες, η Ουγκάντα έχει σημειώσει αύξηση στην εξαιρετικά ομοφοβική ρητορική από τις αρχές, και ιδίως από τον Σιμόν Λοκόντο, τον κρατικό υπουργό που είναι αρμόδιος για την Ηθική και την Ακεραιότητα, ο οποίος δήλωσε στις 10 Οκτωβρίου 2019 ότι θα επαναφέρει τον νόμο κατά της ομοφυλοφιλίας, ο οποίος θα περιλαμβάνει τη θανατική ποινή για τις ομάδες που χαρακτηρίζονται από «σοβαρή ομοφυλοφιλία»· λαμβάνοντας υπόψη ότι διάφορα μέλη του Κοινοβουλίου της Ουγκάντας υποστηρίζουν επίσης την προτεινόμενη νέα νομοθεσία·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι στις 12 Οκτωβρίου, ο κυβερνητικός εκπρόσωπος Οφουόνο Οπόντο, επιβεβαίωσε ότι η κυβέρνηση δεν είχε καμία πρόθεση να θεσπίσει νέα νομοθεσία όσον αφορά τις δραστηριότητες των ΛΟΑΔΜ, δεδομένου ότι «οι ισχύουσες διατάξεις στον ποινικό κώδικα είναι επαρκείς»· λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτό επιβεβαιώθηκε από τον πρόεδρο τύπου του προέδρου Μουσέβενι·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ισχύουσες διατάξεις στον ποινικό κώδικα παραβιάζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα και ποινικοποιούν την ομοφυλοφιλία· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι σεξουαλικές πράξεις μεταξύ ομοφύλων εξακολουθούν να είναι παράνομες και να τιμωρούνται με φυλάκιση έως και ισόβια, σύμφωνα με τα άρθρα 145 και 146 του ποινικού κώδικα, τα οποία ποινικοποιούν, μεταξύ άλλων, «τη σαρκική γνωριμία οιουδήποτε προσώπου ενάντια στην τάξη της φύσης», και ότι πολλοί υφιστάμενοι νόμοι επιτρέπουν τις διακρίσεις σε βάρος των ΛΟΑΔΜ, περιορίζοντας την πρόσβασή τους στην απασχόληση, τη στέγαση, την κοινωνική ασφάλιση, την εκπαίδευση ή τις υπηρεσίες υγείας)·

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο νόμος κατά της ομοφυλοφιλίας που απαγορεύει την προώθηση της ομοφυλοφιλίας και την επιβολή θανατικής ποινής για ομοφυλοφιλικές πράξεις θεσπίστηκε ήδη το 2014, με πρωτοβουλία του Προέδρου Μουσέβενι, αλλά τελικά κηρύχθηκε άκυρος και ανυπόστατος από το Συνταγματικό Δικαστήριο της Ουγκάντας· λαμβάνοντας υπόψη ότι η διεθνής κοινότητα σε μεγάλο βαθμό καταδίκασε απερίφραστα την προτεινόμενη νομοθεσία και ότι πολλοί χορηγοί, συμπεριλαμβανομένων των κρατών μελών της ΕΕ, των Ηνωμένων Πολιτειών και της Παγκόσμιας Τράπεζας ανέστειλαν την αναπτυξιακή τους βοήθεια στη χώρα·

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι το συγκεκριμένο γεγονός αποκαλύπτει, δυστυχώς, την αποτρόπαια κατάσταση των ΛΟΑΔΜ στην Ουγκάντα, όπου οι ομοφοβικές απόψεις είναι ευρέως διαδεδομένες· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι κοινωνικές διακρίσεις, τα εγκλήματα μίσους και οι εκστρατείες κατά των ομοφυλοφίλων παρακολουθούνται τακτικά από οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, μεταξύ άλλων η παρενόχληση, ξυλοδαρμοί, εκβιασμοί, εξώσεις, αυθαίρετες συλλήψεις και κρατήσεις, καθώς και δολοφονίες·

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με ομάδες ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η Ουγκάντα υπέστη ανησυχητική αύξηση των επιθέσεων κατά των ΛΟΑΔΜ· λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με την ομάδα «Σεξουαλικές μειονότητες Ουγκάντα» (Sexual Minorities Uganda), έναν συνασπισμό οργανώσεων ΛΟΑΔΜ, τρεις ομοφυλόφιλοι άντρες και μία διεμφυλική γυναίκα δολοφονήθηκαν φέτος, με πιο πρόσφατο τον κ. Brian Wasswa, ακτιβιστή των ΛΟΑΔΜ, ο οποίος δέχθηκε επίθεση στο σπίτι του στις 4 Οκτωβρίου 2019·

Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το σύνταγμα της Ουγκάντας επιβάλλει απαγόρευση των διακρίσεων για διάφορους λόγους, αλλά δεν επεκτείνει την απαγόρευση αυτή στις διακρίσεις λόγω γενετήσιου προσανατολισμού·

([3]) ΕΕ C 378 της 9.11.2017, σ. 253.

Πέμπτη, 24 Οκτωβρίου 2019

Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποσκοπεί στην ανάπτυξη και εδραίωση της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών· λαμβάνοντας υπόψη ότι η αναπτυξιακή βοήθεια της ΕΕ προς την Ουγκάντα ανέρχεται σε 578 εκατομμύρια EUR στο πλαίσιο του εθνικού ενδεικτικού προγράμματος 2014-2020· λαμβάνοντας υπόψη ότι περιλαμβάνει την προώθηση και τη διασφάλιση της χρηστής διακυβέρνησης και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ως βασικού στόχου·

Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι δικαιούχοι του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης υπόκεινται σε αυστηρούς όρους όσον αφορά τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, του κράτους δικαίου, της θρησκευτικής ελευθερίας και της προστασίας των μειονοτήτων·

Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι, τον Μάιο του 2019, σύμφωνα με το άρθρο 8 της συμφωνίας εταιρικής σχέσης του Κοτονού, η Ουγκάντα και η Ευρωπαϊκή Ένωση επιβεβαίωσαν τη στενή εταιρική τους σχέση στο πλαίσιο πολιτικού διαλόγου·

ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η διεθνής συνεργασία της ΕΕ θα πρέπει να στηρίζει τις προσπάθειες των κρατών ΑΚΕ για την ανάπτυξη υποστηρικτικών νομικών και πολιτικών πλαισίων και την άρση της ποινικής νομοθεσίας, των πολιτικών, των πρακτικών, του στιγματισμού και των διακρίσεων που υπονομεύουν τα ανθρώπινα δικαιώματα·

ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι 32 αφρικανικές χώρες επί συνόλου 54 εθνών ποινικοποιούν τις σχέσεις μεταξύ ομοφύλων και ότι η Μαυριτανία, το Σουδάν, η βόρεια Νιγηρία και η Σομαλία τιμωρούν την ομοφυλοφιλία με θάνατο·

1. εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία για την αναζωπύρωση του νομοσχεδίου κατά της ομοφυλοφιλίας στον πολιτικό διάλογο της Ουγκάντα· καταδικάζει απερίφραστα τη ρητορική του κ. Λοκόντο για την υποδαύλιση της ομοφοβίας και του μίσους, και υπενθυμίζει την έντονη αντίθεσή του σε όλες τις μορφές διακρίσεων λόγω γενετήσιου προσανατολισμού, καθώς και στην υποκίνηση μίσους και βίας κατά των ΛΟΑΔΜ·

2. λαμβάνει υπό σημείωση τη δήλωση του εκπροσώπου του Προέδρου κ. Μουσέβενι, με την οποία αρνείται οποιαδήποτε πρόθεση της κυβέρνησης να προτείνει νέο νομοσχέδιο και καλεί την κυβέρνηση της Ουγκάντας να υποστηρίξει τη δήλωση αυτή·

3. επαναλαμβάνει με έμφαση ότι οι διακρίσεις εις βάρος των ΛΟΑΔΜ υπονομεύουν τις πιο βασικές αρχές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όπως αυτές κατοχυρώνονται στην Οικουμενική Διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου· επαναλαμβάνει ότι ο γενετήσιος προσανατολισμός και η ταυτότητα φύλου είναι θέματα που υπάγονται στο ατομικό δικαίωμα κάθε ανθρώπου στην ιδιωτικότητα, όπως αυτό κατοχυρώνεται από το διεθνές δίκαιο και από τα εθνικά συντάγματα·

4. απορρίπτει κατηγορηματικά τη χρήση της θανατικής ποινής υπό οποιεσδήποτε συνθήκες, συμπεριλαμβανομένης οποιασδήποτε νομοθεσίας που θα επέβαλε θανατική ποινή για την ομοφυλοφιλία· καλεί την ΕΕ και τα κράτη μέλη της να δεσμεύσουν περαιτέρω την κυβέρνηση της Ουγκάντας, προκειμένου να επανεξετάσει τη θέση της σχετικά με τη θανατική ποινή·

5. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η νομοθεσία της Ουγκάντας εξακολουθεί να εισάγει σε μεγάλο βαθμό διακρίσεις εις βάρος των ΛΟΑΔΜ και ζητεί από τις αρχές της Ουγκάντας να επανεξετάσουν κάθε νόμο για την ποινικοποίηση της ομοφυλοφιλίας και των ακτιβιστών για τους ΛΟΑΔΜ, ιδίως στο πλαίσιο των τμημάτων 145 και 146 του ποινικού κώδικα·

6. υπενθυμίζει στην κυβέρνηση της Ουγκάντα τις υποχρεώσεις της βάσει του διεθνούς δικαίου και βάσει της Συμφωνίας Κοτονού που ζητεί το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε παγκόσμιο επίπεδο·

7. εκφράζει τη βαθιά ανησυχία του για τη γενική επιδείνωση της κατάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ΛΟΑΔΜ στην Ουγκάντα, συμπεριλαμβανομένων των αυξανόμενων παραβιάσεων των κοινωνικών δικαιωμάτων τους, της ελευθερίας της έκφρασης, των δικαιωμάτων της ισότητας των φύλων και του δικαιώματος στη στέγαση· καταδικάζει την πρόσφατη δολοφονία του Brian Wasswa και εκφράζει τη λύπη του για τον ανησυχητικό αριθμό των θυμάτων που στοχοποιούνται με βάση τον γενετήσιο προσανατολισμό, μεταξύ άλλων και από τις εθνικές δυνάμεις ασφαλείας· καλεί τις αρχές της Ουγκάντας να διερευνήσουν διεξοδικά και αμερόληπτα οποιαδήποτε μορφή βίας και επιθέσεων κατά των ΛΟΑΔΜ, καθώς και να κάνουν τους δράστες να λογοδοτήσουν για τις πράξεις τους·

8. καλεί την κυβέρνηση της Ουγκάντας να ενισχύσει τους μηχανισμούς έννομης προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων εντός της αστυνομίας, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι αστυνομικοί τηρούν το καθήκον τους να προστατεύουν τα δικαιώματα όλων των προσώπων, συμπεριλαμβανομένων μελών της κοινότητας ΛΟΑΔΜ, και να εγγυώνται σε όλες τις περιπτώσεις ότι όλοι οι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και οι ΜΚΟ που εργάζονται για λογαριασμό της κοινότητας ΛΟΑΔΜ στην Ουγκάντα μπορούν να ασκούν τις νόμιμες δραστηριότητές τους υπό οιεσδήποτε συνθήκες, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματός τους στην ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, χωρίς τον φόβο αντιποίνων και απαλλαγμένοι από κάθε περιορισμό·

9. υπενθυμίζει τις δεσμεύσεις που έχει αναλάβει η Ουγκάντα στο πλαίσιο της συμφωνίας του Κοτονού και της διεθνούς νομοθεσίας για τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών·

10. καλεί την αντιπροσωπεία της ΕΕ στην Ουγκάντα να συνεχίσει να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς την κατάσταση των ατόμων ΛΟΑΔ και να στηρίζει ενεργά τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τους ΛΟΑΔΜ επιτόπου· τονίζει τη σημασία της ευαισθητοποίησης και της κατανόησης της κατάστασης των ΛΟΑΔΜ και των οικογενειών τους·

11. καλεί την ΕΕ να αξιοποιήσει αποτελεσματικά τον πολιτικό διάλογο που προβλέπεται στο άρθρο 8 της συμφωνίας του Κοτονού, καθώς και τη δέσμη εργαλείων για τα άτομα ΛΟΑΔΜ και τις συνοδευτικές κατευθυντήριες γραμμές, στο πλαίσιο του διαλόγου με τις αρχές της Ουγκάντας με σκοπό την αποποινικοποίηση της ομοφυλοφιλίας, τον περιορισμό της βίας και των διακρίσεων και την προστασία των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ΛΟΑΔΜ·

12. επαναλαμβάνει τις προηγούμενες εκκλήσεις του προς την Επιτροπή και το Συμβούλιο να συμπεριλάβουν την αναφορά της μη διακριτικής μεταχείρισης βάσει του γενετήσιου προσανατολισμού σε οποιαδήποτε μελλοντική συμφωνία αντικαθιστά τη συμφωνία του Κοτονού·

13. καλεί την ΕΕ να ενισχύσει την υπεράσπιση και την προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Ουγκάντα, ιδίως μέσω της στοχευμένης στήριξης των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και της πλήρους εφαρμογής των κατευθυντήριων γραμμών της ΕΕ για τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων·

14. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή, στην Αντιπρόεδρο της Επιτροπής/Ύπατη Εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας, στον Πρόεδρο της Ουγκάντα, στο Κοινοβούλιο της Ουγκάντα, στην Αφρικανική Ένωση και τα θεσμικά της όργανα.